JOHN MARRON
PALTONUL MILITAR

JOHN MARRON

PALTONUL MILITAR

O întîmplare adevărată din China zilelor noastre

ISBN 3-921213-89-4
Planificarea, concepţia, realizarea şi toate drepturile
rezervate de LITERA PRINŢ AG, CH-8280 KREUZLINGEN

Ediţia 1, 1991

Editura Stephanus - Uhldingen

Numele personajelor acestei povestiri
sînt născocite. Eventualele identităţi
de nume sînt pur întîmplătoare, dar
subiectul se bazează pe evenimente reale.

Prefaţă

«Dumnezeu este răbdător». Aşa se relatează în Nahum 1,3. în limba ebraică se denumeşte «Erechapaim», Dumnezeu este de răsuflare înceată, şi chiar din această cauză, puternic.

Noi reacţionăm în toate rapid şi chiar de aceea eronat. Dumnezeu îşi lasă timp. Lucrurile cele mai importante nu sînt întotdeauna atît de urgente, şi lucrurile pe care noi le socotim urgente, nu sînt întotdeauna atît de importante precum credem.

Dumnezeu îşi lasă timp. Isus nu trebuia să preîntîmpine moartea lui Lazăr. L-a putut reînvia după patru zile. El nu trebuia să ajute imediat nici celuilalt Lazăr, ca să scape de sărăcie. Nu i-a procurat nici un post bine plătit şi nici o casă frumoasă, ci o călătorie în rai şi un loc de onoare lîngă Avraam.

Credincioşii chinezi, precum şi cei sovietici, au suferit mult şi greu. Mulţi dintre ei au ostenit în închisorile comuniste. Foarte mulţi au fost ucişi. Comunismul a fost proclamat ca o ideologie binefăcătoare fiind sigur de victorie.

Dumnezeu şi-a lăsat timp. Creştinii sufereau, iubeau şi rămîneau credincioşi. Un conducător de bandiţi din China i-a cerut unui predicator să îngenuncheze în faţa lui pentru a-şi salva viaţa. Acesta-i răspunse: «în rugăciune îngenunchez doar în faţa Creatorului nostru. Dar dacă vă face plăcere să vi se închine cineva, sînt gata să îngenunchez în faţa dumneavoastră, dar numai în semn de mulţumire că mă trimiteţi în paradis». Şi aşa muri acest sfînt.

în Ciunking fuseseră arse, în public, biblii şi alte cărţi creştine. Creştinii erau obligaţi să asiste. Dar bibliile, fiind cărţi voluminoase, ardeau încet. Oxigenul penetra cu greu între miile de pagini. Unul dintre spectatorii acestui ceremonial păgîn, a profitat de o clipă favorabilă rupînd o filă dintr-o biblie arzîndă.

Ani de zile încă se mai hrăni comunitatea renegată a oraşului cu cititul acestei file. Era o hrană sufletească necesară. Abia mult mai tîrziu se reuşi strecurarea spre exterior, în străinătate, a unei scrisori ce relată cele întîm-plate: «Am învăţat din aceasta unica filă că este greşită străduinţa de a deveni un creştin mai bun. Cristos nu doreşte creştini mai buni, ci creştini asemănători Lui însuşi».

Ne străduisem, ca din cele relatate, să identificăm pagina din biblie ce reuşiseră să o salveze, care era în mîna lor. A fost pagina cu evanghelia după Matei 16, unde se putea întîlni versetul: «Tu eşti Petru şi pe această stînca vreau să-mi clădesc comunitatea, şi porţile iadului n-o vor birui». Dintr-o asemenea proclamare se putea trăi.

După patru decenii de teroare şi crimă în China comunistă şi 70 de ani în imperiul sovietic, au ajuns pînă şi fostele ziare comuniste să recunoască, că partidul lor nu a putut aduce poporului fericirea promisă, că nu poate fi pur şi simplu eradicată religia creştină şi că de fapt întreaga ideologie marxistă reprezintă un nonsens.

Multe din biserici, odinioară închise, fuseseră redeschise. Dar comuniştii doresc să rămînă în continuare la putere cu toate că recunosc faptul că partidul lor a ucis mii de nevinovaţi şi a adus numai rău poporului lor. Din această cauză reformele lor sînt ambigue.

Există biserici deschise, dar şi porţile închisorilor sînt la fel de deschise, gata să întîm-pine creştinii. Există biserici oficializate în care este voie să se predice un adevăr înjumătăţit. A predica evanghelia în întregimea şi deplinătatea ei este rolul şi misiunea bisericilor «din umbră», clandestine, care duc pe mai departe greul sacrificîndu-se în numele Domnului.

Pentru organizaţia noastră de misionari, precum şi pentru mine personal, bucuria cea mare este că munca noastră este încununată de succes.

Richard Wurmbrand

Această povestire o scriu pentru Ten Su, ţăranul chinez care în ciuda sărăciei umilitoare în care-şi duce traiul nu şi-a pierdut buna dispoziţie, dedicîndu-şi viaţa misiunii sfinte, izvorîtă din credinţa în Dumnezeu. El încearcă să-şi menţină - şi reuşeşte acest lucru în mod admirabil - mica comunitate creştină de «casă» prin aceste vremuri, încă de persecuţie, în China. După ce l-am vizitat pe Ten Su cunoscîndu-i activitatea, mi-a devenit clar că ideologia comunistă, maoistă ori marxistă, indiferent ce nume poartă această doctrină anticreştină, este

lipsită de orice şansă în cadrul bisericii clandestine chineze.

Din păcate, nu pot relata cele întîmplate decît sub forma unei povestiri din cauza condiţiilor dramatice în care trebuie să-şi practice religia creştinii chinezi, fiind nevoit totodată să exclud sau să modific unele relatări ce i-ar fi putut trăda pe aceştia.

Şi totuşi, această povestire ne arată că biserica chineză trăieşte. Nu este vorba de biserica de stat, oficializată, a cărei conducere se compune în parte din tovarăşi de partid, ci este biserica la care slujbele religioase se desfăşoară în peşteri. Ei îi revine recunoştinţa lui Dumnezeu.

TenSu

Capitolul 1.
VINERI

în dimineaţa zilei de 3 februarie Ten Su se trezi mai devreme decît de obicei. în lumina ceţoasă a luminării se îmbrăcă, îşi mîngîie soţia tandru pe fruntea-i obosită, îşi aruncă privirea după cele trei ghemuri de la piciorul patului şi părăsi peştera.

Afară era un frig cumplit, cel puţin 10 grade sub zero. Misionarii vor suferi de frig, gîndi Ten Su, luîndu-şi bicicleta pe umăr şi coborînd muntele. Drumul îl cunoştea chiar şi în somn. Merse un timp prin albia aproape secată a rîului urcînd apoi pe peretele masiv ce despărţea albia de piaţa satului, alergă pe acest perete de zid de-a lungul a trei colibe şi coborînd dărîmăturile ajunse pe cîmp liber. La capătul

cîmpului curgea un rîu mare dar care pe timp de iarnă se transforma în pîrîiaş.
Apoi erau cele şapte stînci ce parcă răsăreau din rîu. Urcîndu-se pe ele reuşi să treacă rîul, pajiştea şi pe urmă strada. îi plăcea să călătorească pe bicicletă, puţind medita profund în acest răstimp. Era un lucru deosebit de important azi. înainte de a ajunge în oraş trebuia să-şi fi ordonat gîndurile.
în ceea ce privea oraşul nu vor fi probleme. Acolo erau adesea străini. Şi chiar din această iarnă, de cînd comitetul central a mai slăbit puţin frîiele, străinii aduceau tot felul de mărfuri şi maşini în ţară. Chiar şi el era în acest oraş un străin, un necunoscut. Doar din cînd în cînd mai întîlnea o faţă ce-i părea cunoscută. Dar mai mult decît un salut tacit din înclinarea capului nu ieşea, o amintire palidă ce dispărea imediat. în oraş aveau să fie remarcaţi misionarii, dar acest lucru nu mai conta. Şi în hotel te obişnuiai cu străinii, îi priveai cu ochi mari, admirai poate îmbrăcămintea lor fină, dar lumea din care veneau îţi era mult prea străină spre a deveni curios.
Situaţia putea deveni mai complicată în taxiul cu care trebuia să-i scoată din oraş. Pentru asta-i trebuia o maşină comodă în care să aibă cu toţii un loc confortabil. Misionarii trebuiau să fie cît mai comod aşezaţi spre a nu mai suporta şi alte greutăţi ale drumu-
14
lui. Şi şoferul, trebuia să fie unul care să nu pună întrebări. Asta mai bine ar lăsa-o pe seama bătrînului Liu care era cunoscut şi se avea bine cu oamenii din oraş. Totodată ştia să le povestească în aşa fel încît aceştia căscau gura şi urechile de mirare.
Gîfîind goni cu bicicleta în susul muntelui. Trebuia să pedaleze 50 de kilometri spre a atinge marginea oraşului. Era o adevărată bine-cuvîntare că în sfîrşit soseau misionarii. De cîte ori a trebuit să străbată pentru asta lungul drum pînă în oraş. Ori pentru a telefona la Hongkong, a pune corespondenţa sau pentru participarea la o consfătuire cu alţi conducători de comunităţi. Odată sau de două ori pe an venea unchiul Yong, cum îl numeau, din Hongkong, de cînd graniţele erau cît de cît penetrabile. El le aducea unele cărţi şi biblii strict necesare comunităţii şi adesea şi bani spre a se putea organiza. Dar toate acestea erau doar stropi pe o stîncă fierbinte. Comunităţile erau nevoioase. Cele mai multe se întruneau în peşteri devenite neîncăpătoare trebuind lărgite. întrunirile aveau loc aproape exclusiv iarna cînd pe cîmp nu mai era de lucru. Cînd toţi soseau de departe pentru a rămîne împreună cîteva zile, n-aveau nici paturi destule cu care să se acopere şi să se ferească de frig, iar cîteodată le lipsea chiar şi o hrană îndestulătoare.
15
Ten Su era sărac şi modest dar avea idei bune. Şi prin asta promitea multe comunităţii sale. Această vizită putea să-i ducă cîţiva paşi mai departe. Chiar dacă era o acţiune periculoasă mai ales pentru el şi comunitate dar nu într-atît pentru misionari. La urma urmei şaisprezece erau în închisoare doar din judeţul lor. Şi el scăpase pînă acum spionilor doar datorită muncii sale camuflate. Se urmăreau strict comunităţile de «casă» şi se încerca asfixierea lor prin hăituirea organizatorilor şi a membrilor activi ai acestora. Din această cauză unul din cele mai importante lucruri era asigurarea lor cu suficienţi urmaşi care îi puteau înlocui după o asemenea arestare.
Ten Su atinse acum marginea oraşului. Se înserase şi se puteau distinge contururile uriaşelor clădiri de piatră ce străjuiau drumul spre centru. Cu cît se apropia de centru cu atît mai multe biciclete rulau alături de el pe stradă, dar de această dată erau mai puţine decît deobicei.
Festivităţile de anul nou începuseră. Multe magazine erau deja închise şi de muncit se mai muncea, doar pe alocuri. Nu mult în spatele marii pieţe a gării, coti spre stînga în lunga alee a muncitorilor şi se opri în faţa hotelului. Părea pustiu. Cînd comandă patru camere pentru următoarele zile i se spuse că le poate avea, dar că bucătăria avea să fie închisă. întregul personal ar sărbători şi că ar

fi în funcţiune doar un serviciu de necesitate.
Nu era nimic de schimbat în această situaţie, îşi spuse, vor exista aşa dar deci şi unele impedimente pentru misionari. Practic nici un fel de mîncare în hotel, şi chiar şi în oraş era dificilă procurarea ei. Din nou îşi aminti de bătrînul Liu. Acesta trebuia să găsească o soluţie, un loc în care puteau mînca misionarii.
Atunci procură patru paltoane militare verzi şi căciulile de blană potrivite acestora, căciuli care se puteau lăsa peste urechi, şi le-a dus la bătrînul Liu. în ziua următoare vroia să le dea misionarilor deja la aeroport, imediat după sosirea acestora. Nu numai ca să nu sufere din cauza frigului ci şi ca să nu fie suspectaţi.
Fiecare al doilea om din ţară era îmbrăcat cu un palton militar verde şi nimeni nu băga de seamă acest lucru. După ce-i comunica bătrînului Liu ce condiţii trebuiesc îndeplinite în legătură cu taxiul, şi ca acesta trebuia să fie exact la ora 16 la aeroport, se îndreptă spre casă.
***   *   ***
Seara, în peştera destinată slujbelor religioase, se întruni sfatul bătrînilor. în mod separat şi tainic sosiră în timpul zilei, din zone mai apropiate ori mai îndepărtate, pe jos sau pe
16
17
bicicletă. N-avea voie nimeni sa poposească îndelung în micuţa curte interioară ce ferea direct de priviri indiscrete gospodăria lui Ten Su şi intrarea în peşteră. Totdeauna treceau pe acolo săteni sau rude neaparţinînd comunităţii. Nu aveau voie să remarce ceva din cele ce aveau loc acolo.
Ten Su lupta de această dată cu bărbaţi în vîrstă. Aceştia de fapt nu doreau vizita misionarilor. Pe de o parte de frica unor eventuale urmări defavorabile cît şi din cauza unei inerţii ori încăpăţînări exagerate. Că doar nu ştiau dacă misionarii au credinţa cea dreaptă precum şi calificarea în acest sens. în zilele noastre există doar atîţi învăţători falşi. Şi care nu cumva sînt influenţaţi de Spiritul Timpului Lumii Mari?
Ten Su îşi trecu mîna prin părul ţepos alb din cauza prafului cules pe lungul drum cu bicicleta, aproape atît de alb ca şi părul celor mai vîrstnici.
Era foarte umil. Dacă bătrînii i-ar fi cerut, ar mai fi călătorit astăzi în oraş şi ar fi contramandat totul. în cadrul comunităţilor lor era imposibil evadarea din tradiţii. Cuvîntul bătrînilor era cel ce hotărea. Dar totodată ştia că această vizită era pentru ei de cea mai mare importanţă, şi era acum misiunea Cerului să-i convingă pe bătrîni.
El tăcu şi Cerul răspunse prin Wang Sian un bărbat de 40 de ani, eliberat de cîteva
18
zile din lagărul de muncă. Timp de un an a fost interogat, ameninţat, lovit. Ambele antebraţe îi fuseseră rupte. Faţa-i strălucea întotdeauna şi nu i se remarcau torturile lagărului de prizonieri, cu excepţia unor ochi mult prea inexpresivi şi a obrajilor supţi.
îi convinse pe bătrîni că ar fi un gest de dragoste frăţească să-i primească pe misionari care de ani de zile se îngrijeau de sprijinirea bisericilor de casă din China. Ei de fapt trăiau în lumea liberă, dar acolo nu puteau răspîndi strigătul bisericii suferinde din China pe care ei nu-1 puteau lansa.
Bătrînii aprobau tacit. Cuvîntul lui Wang Sian avea mare greutate pentru ei.
Wang Sian
19
Ten Su privea faţa strălucitoare a lui Wang Sian exprimîndu-şi bucuria şi mulţumirea. Nimeni nu se putea opune acestui chip.
Cînd mai tîrziu stătea culcat lîngă soţie şi copii îi reveniră în minte evenimentele zilei. Fusese o zi bună, zi în care s-a putut simţi acţiunea Domnului. Apoi rememora numele întîlnite: bătrînul Liu, oamenii din hotel, vînză-torii, bătrînii şi Wang Sian, soţia şi copiii şi în sfîrşit cei trei misionari şi unchiul Yong, după care spuse Amin!

20

Capitolul 2.

SÎMBĂTĂ

în dimineaţa următoare Ten Su era din nou mai devreme decît de obicei în picioare. în cursul zilei de azi urmau toţi să sosească aici. Erau încă multe de făcut, de organizat. Era bucuros că începuseră festivităţile de anul nou şi în aceste condiţii erau mulţi călători chiar şi la ţară. Erau zilele vizitelor de familie. Se călătorea din sat în sat, prin ţară, în oraş şi în afară acestora. Pretutindeni detonau artificii. Tinerii, îndeosebi băieţii erau preocupaţi să se întreacă în producerea de artificii detonante şi fumigene. Fetele stînd grupate, admirau concertul de bubuituri, comunicîndu-şi rîzînd, din cînd în cînd părerile.

21

Această zarvă favoriza mica comunitate a lui Ten Su, în acest fel nesuspectîndu-se multele persoane ce intrau şi dispăreau în cursul zilei în gospodăria lui Ten Su. Cu alte ocazii ar fi fost necesar ca vizitatorii să-şi facă apariţia în cursul nopţii, căci mulţi săteni ar fi sesizat apariţia străinilor, creîndu-se suspiciuni. Azi însă fiecare-şi avea propriul program şi era mai puţin atent la ce se întîmplă în altă parte. Ten Su era foarte bucuros şi în acelaşi timp degajat, salutînd musafirii cu un rîs voios. Salutau înclinîndu-se după care dispăreau în peşteră încăpătoare. Nici unul din aceşti vizitatori nu bănuia sosirea misionarilor. Doar cei în vîrstă ştiau. Ceilalţi vor afla oricum mult prea repede.

Spre orele prînzului Ten Su se îndepărta din nou spre oraş. Nu dorea să întîrzie la sosirea misionarilor.

Misionarii, împreună cu unchiul Yong, erau deasemenea pe drum. Pentru ei călătoria în «Ţara Main» cum îşi denumeau chinezii republica lor populară, nu era simplă. Niciunde o inscripţie într-o limbă pe înţelesul lor, şi nici o vorbă familiară.

Cîteodată erau urmăriţi de priviri sumbre, ori se simţeau ignoraţi în mod intenţionat. în-tîlneau pretutindeni chipuri mirate şi închise. Puteau surprinde mimici speriate şi oameni ce-i ocoleau de departe.

22

Se vedea multă armată. Toată vînzoleala lăsa o impresie dezolantă. Chiar şi stewardesele din avion, controlorii din tren şi şoferii de autobuz îi priveau împietriţi. Oameni lipsiţi de speranţe trăind într-o lume închisă, ferecată, crescuţi cu neîncrederea în tot ce este străin şi educaţi în spiritul urii faţă de tot ceea ce le pretindea ideologia de stat.

Unchiul Yong efectua întreaga muncă de translator. întreba şi explica. îi conduse prin bariere şi controale. Reglementa şi aranja toate formalităţile, şi acestea erau într-adevăr destule. Din această cauză trebuia să fie foarte precaut spre a nu părea suspect. La urma urmei, doar era şi el unul din cei de afară, chiar dacă era chinez. Mîna despotică a regimului îl putea atinge şi pe el, chiar mai mult decît pe misionari, care de altfel se bucurau de protecţia turistică. Dar reuşi să scoată cîte un zîmbet, printr-o vorbă hazlie, de pe feţele încruntate.

La prînz erau în aeroport aşteptînd decolarea spre provincie. Erau singurii străini stînd în sala de aşteptare murdară a cărei uşi erau păzite de soldaţi. Pe panoul de afişaj încă nu apăruse zborul lor. După o oră, prin megafon, se anunţase prima întîrziere, după o altă oră, ce-a de-a doua. Urmă o a treia şi a patra. S-au împărţit cartelele pentru o masă, dar la ghişeul de unde s-ar fi putut ridica

23

mîncarea era pustiu. Cei ce aşteptau formară cozi lungi. Lipsea mîncarea. Oalele goale ce stăteau acolo pregătite erau dealtfel atît de murdare încît nu se putea mînca cu poftă din ele.

Unchiul Yong îi conduse la primul etaj. Acolo existau unele mese putîndu-se comanda cîte ceva. După o altă oră de aşteptare, cînd erau deja pregătiţi de întreruperea călătoriei, anunţul zborului apăru brusc pe tabelă. Acum trebuiau să se grăbească, să răzbată prin mulţime şi să ajungă la

ieşire. Ajunseseră ultimii la avion. Se întunecase. în timpul zborului fuseseră serviţi cu o pungă de nuci şi ceva de băut. Mai erau oare să aştepte la o oră aşa tîrzie la sosire?
Ten Su şi bătrînul Liu aşteptau. Pentru ei aşteptatul nu era o problemă deosebită. Exersarea aşteptării şi răbdării era o îndeletnicire cotidiană. Comunitatea lor învăţase să aştepte. Aşteptau fiecare noua ocazie de a se reuni. Da, întregul popor chinez aştepta sosirea unor vremuri mai bune, ceasul eliberării.
Interesul faţă de problematica religiei creştine creştea necontenit. După ani de persecuţie sînge-roasă din partea regimului, biserica şovăielnic admisă, dar mai mult în scop de control, înregistra o ascensiune puternică. Mai mult ca niciodată, însă, se dezvoltau comunităţile bisericeşti de «casă», răsărind ca ciupercile după

ploaie din pămîntul fertil. Sau mai degrabă sub acest pămînt, căci aceste comunităţi nu erau acceptate de către stat, din această cauză dezvoltîndu-se în clandestinitate, în întuneric. Erau urmărite cu neîncredere şi duşmănie de către biserica oficializată, dar ei aşteptau răbdători, spunîndu-şi cuvintele spre Creator. Ten Su şi bătrînul Liu se rugau. Efectiv, prin rugăciunile lor, purtau avionul spre destinaţie întîmpinîndu-i pe misionari şi pe unchiul Yong cît se putea de cordial în această lume a celor o mie de ochi tainici. Ten Su văzu că aceşti străini îi erau fraţi. Nu numai din cauza că-i adusese unchiul Yong. Inima i-o spuse şi acest lucru îl ştia şi bătrînul Liu.

Tîrziu ajunseră la hotel. Misionarii erau pregătiţi pentru o masă sărăcăcioasă, dar bătrînul Liu îi conduse într-o tavernă ascunsă unde se puteau încălzi la o sobă fumegîndă în întuneric pescuind totodată dintr-o oală cîteva bucate gustoase cu ajutorul unor beţişoare de lemn lipicioase.
Tîrziu, cînd adormiră frînţi în răcoroasă cameră de hotel sub un tavan ce emana o duhoare greu de definit, Ten Su şi bătrînul Liu mai aveau de străbătut o ora din drumul spre casă. Obosiţi dar mulţumiţi pedalau prin străzile pustii în atmosfera nocturnă a oraşului, îi încolţea un pericol atotprezent, dar ei îl ignorau încrezîndu-se în Dumnezeu.

Capitolul 3.
DUMINICĂ

încă în zori, cei patru, înveliţi în paltoane militare verzi părăsiră hotelul. Căciulile îmblănite erau adînc trase peste faţă şi ambele mîini înfipte în buzunarele de mătase. La o distanţă de două străzi, cei patru urcară în taxiul care îi aştepta deja împreună cu Ten Su şi bătrînul Liu. Călătoria putea începe. Era o maşină de transport învechită care dealtfel era suficient de încăpătoare însă pretutindeni neetanşă. Aerul îngheţat şuiera printre crăpături biciuind nemilos pasagerii. Din cauza taximetristului a devenit necesară renunţarea la conversaţie. Priveau tăcuţi, pe sub căciuli, prin geamurile murdare,

un sumbru peisaj gri-maroniu. Pietre şi praf. Această imagine deşertică lăsa totuşi să se mai şi întrezărească cîţiva copaci dealtfel sterpi şi goi în acest anotimp.
Ten Su şi unchiul Yong, stînd în spate, îşi şopteau cele mai importante veşti. Bătrînul Liu, stînd în faţă, lîngă conducătorul autovehicolu-lui, avea şi misiunea de a-1 îndruma pe acesta. Şoferul era nevoit să conducă încet, maşinile circulînd rapid fiind susceptibile.
După aproximativ o oră părăseau zona permisă străinilor. Existau numeroase controale. Toţi şi-au ţinut răsuflarea cînd un ofiţer îl chestiona pe şofer întrebîndu-1 de ţelul călătoriei, dar privind totodată îngăduitor pasagerii înfofoliţi, după care, gesticulînd îi îndemna să-şi continue drumul. Verdele îi era familiar.
Călătoria înceta în locul în care Ten Su urcase pe bicicletă cu două zile în urmă. Taxiul a fost trimis acasă, cele şase persoane conti-nuînd drumul pe jos. Misionarii îşi puseseră deja măştile

albe pe feţe. Erau măşti adesea purtate la ţară din cauza aerului rece. Acum serveau la mascarea feţei pînă la nivelul ochilor. Era neapărată nevoie de ele spre a nu fi recunoscuţi. Permanent întîlniră oameni ce aruncau priviri curioase asupra lor.
Păşeau peste cele şapte stînci din rîu, înaintau anevoios peste cîmp, urcară pe dărîmături păşind apoi încet pe zid, pe lîngă colibele din
28
sat, străbăteau albia aproape secată, urmaţi mereu de priviri indiscrete ajungînd în fine pe cărarea montană care urma să-i aducă după o sută de minute la ţelul mult aşteptat. Ten Su nu-şi rezerva mult timp pentru primire. îi conduse imediat pe cei patru în peştera-dormitor poruncindu-le să nu o părăsească pînă ce va veni să-i ia de acolo.
Misionarii stăteau în linişte. Clipele acestea erau acum prea importante pentru ei aşa că acceptau orice. în dormitor se făcură auzite cîntecele interpretate de comunitatea în aşteptare, cîntece ce răbufneau înfundat din peştera-biserică. Simţeau că era aproape ceasul în care vor arunca o privire în adevărata biserică a lui Isus bucurîndu-se de apariţia unuia sau altuia în dormitor. Se priveau şi-şi zîmbeau. Nu puteau răspunde la saluturi decît cu un fel de salut gesticulat însoţit de zîmbete, cuvintele fiind de prisos. în tăcere implorau binecuvîn-tarea Domnului pentru aceşti creştini simpli şi adevăraţi, de fiecare dată cînd unul dintre aceştia le strîngea mîna exprimîndu-şi astfel bucuria pentru această vizită.
Sosi timpul. Vîrstnicii veneau spre a-i conduce la slujbă religioasă. Ten Su le spuse că ei aşteptau de la fiecare misionar cîte un mesaj şi că sacrificiul lor, de a-i vizita va fi cinstit ceremonios la începutul acestei întruniri, prin rugăciuni.
29
Părăsiră dormitorul, străbătură curtea şi intrară pe rînd, aplecaţi, în peştera-biserică. Camera avea un tavan jos, fiind săpat în roca moale a muntelui. Aproape treizeci de metri lungime şi cinci lăţime. Pe băncile de lemn rugoase stăteau înghesuite circa nouăzeci de persoane. în spate bărbaţii, mai în faţă femeile, şi în faţa acestora copiii. Pe micul podiu era aşezată o masă îngustă şi în spatele ei cîteva scaune. în mod obişnuit acolo stăteau vîrstni-cii. Acum fuseseră rezervate musafirilor, vîrst-nicii stînd într-una din părţile încăperii, lîngă perete. Lîngă ei un bărbat tînăr cu un acordeon.
în momentul acela toţi ochii erau aţintiţi asupra misionarilor şi a unchiului Yong. Trebuie cunoscut dorul acestor creştini chinezi aflaţi în clandestinitate pentru comunitatea cu oamenii de aceeaşi concepţie pentru a ne putea da seama de importanţa acestor clipe. De decenii trăiau într-o semilegalitate relativă, expuşi unor persecuţii continue şi întotdeauna cu spectrul unei posibile arestări. Se confruntau cu greutăţi enorme pentru supravieţuirea lor în comunitate. Mergeau adesea mulţi kilometri prin ţară transmiţînd mesaje importante. Cîte un bătrîn se îngrijea de mai multe comunităţi aflate la distanţe apreciabile unele de altele. Era o viaţă a sacrificiilor şi suferinţelor tacite pe care noi, cei din exteriorul acelei lumi, doar cu greu o putem percepe.
30
Acest moment al înălţării multor rugăciuni însemna pentru ei împlinirea dorinţei mocnite de a întîlni şi alţi creştini, lucru de care nu au mai avut parte de mulţi ani.
Misionarii puteau doar bănui ce presupunea traiul acestor creştini săraci şi totuşi atît de bogaţi. în acel moment al sfintei linişti şi aşteptări fuseseră şi ei, misionarii, recompensaţi pentru osteneala lungului drum. Simţeau dragostea curată ce emana din aceşti oameni modeşti, şi asta i-au făcut să lăcrimeze. Şi ei aşteptaseră de mult timp aceasta ocazie de a vedea cine erau destinatarii muncilor şi eforturilor misionare de pînă acum. Era o grandioasă recompensă din partea lui Dumnezeu faptul că acum îi vedeau şi trăiau lîngă creştinii chinezi. Nu numai că exista într-adevăr peştera-biserică, ci şi faptul că această comunitate stătea viabilă în faţa lor, binecuvîntată de Dumnezeu şi

dez-voltînduse... în acest sens şi-au adus şi ei aportul. Toate greutăţile muncii lor, toate lipsurile, neînţelegerile şi duşmăniile de acasă fuseseră şterse din memorie. Acum ştiau că toate acestea nu au fost în zadar. Duşmanul, indiferent unde stătea, trebuia să accepte că această biserică a Domnului trăia în ciuda persecuţiilor grele, sîngeroase.
După ce fuseseră cîntate în întregime mai multe cîntece, acompaniate de acordeon, Ten Su trecu la prezentarea musafirilor rugîndu-i totodată cere-
31
monios să-şi expună mesajele. Primul misionar se ridică, şi odată cu el, unchiul Yong pentru a traduce.
«în anul acesta, misiunea noastră sărbătoreşte 20 de ani de muncă pentru bisericile clandestine din statele comuniste. Este pentru mine un drept primordial de a vedea cu proprii ochi această biserică în urma acestei munci de două decenii. Trebuie să mă gîndesc la profetul Asaf care în cariera lui profetică a preluat o misiune deosebită. în perioada urmăririlor, a persecuţiilor, cu fiecare ocazie i-a amintit lui Dumnezeu de poporul său asuprit. Asaf nu a avut o misiune politică deosebită. Nici din punct de vedere teologic nu poate fi comparat cu predecesorul său mare, David. Asaf a scris doar cîţiva psalmi, David în schimb, peste o sută. Dar Asaf a făcut ceva tipic, ceva specific copiilor lui Dumnezeu. I-a amintit mereu lui Dumnezeu de promisiuni: <Adu-Ţi aminte de poporul Tău.. .> (Psalmul 74)».
Mereu îl repeta. Ştia că numai Dumnezeu putea să-i ajute şi de aceea se adresa direct Lui şi nu căuta ajutor în loc greşit. Sînt bucuros că timp de 20 de ani ne-am încredinţat acestei activităţi şi am amintit Tatălui nostru în Cer totdeauna de poporul asuprit din China. Este pentru mine o constatare plăcută şi un îndemn la muncă în continuare, cînd văd, cum Dumnezeu îşi aminteşte literalmente de poporul Său asuprit şi se preocupă de el.
32
Odată sau de două ori pe an venea unchiul Yong, cum îl numeau, din Hongkong, de cînd graniţele erau cît de cît penetrabile. El le aducea unele cărţi şi biblii strict necesare comunităţii şi adesea şi bani spre a se putea organiza.
33
Cu cît se apropia de centru cu atît mai multe biciclete rulau alături de el pe stradă, dar de această dată erau mai puţine decît deobicei. Festivităţile de anul nou începuseră. Multe magazine erau deja închise şi de muncit se mai muncea doar pe alocuri.
34
Atunci procura patru paltoane militare verzi şi căciulile de blană potrivite acestora, căciuli care se puteau lăsa peste urechi, ducîndu-le la bătrînul Liu. în ziua următoare vroia să le dea misionarilor deja la aeroport, imediat după sosirea acestora. Nu numai ca să nu sufere din cauza frigului ci şi ca să nu fie suspectaţi.
35

Misionarii erau pregătiţi pentru o masă sărăcăcioasă, dar bătrînul Liu îi conduse într-o tavernă ascunsă unde se puteau încălzi la o sobă fumegîndă în întuneric pescuind totodată dintr-o oală cîteva bucate gustoase cu ajutorul unor beţişoare de lemn lipicioase.
36
Misionarii îşi puseseră deja măştile albe pe feţe. Erau măşti adesea purtate la ţară din cauza aerului rece. Acum serveau la mascarea feţei pînă la nivelul ochilor.
37
în momentul acela toţi ochii erau aţintiţi asupra misionarilor şi a unchiului Yong. Trebuie cunoscut dorul acestor creştini chinezi aflaţi în clandestinitate pentru comunitatea cu oamenii de aceeaşi concepţie pentru a ne putea da seamă de importanţa acestor clipe.

38
Cufundaţi adînc în propriile gînduri păşeau înaintînd pe lungul drum. Deodată se auzi un puternic zgomot de motor.
39
Un triciclu mic goni spre ei oprindu-se cu puternice pocnituri de motor chiar în faţa lor.
Ten Su îndepărta o draperie veche, se puse în genunchi şi se tîrî printr-o deschizătură din perete în întunericul din spatele acestuia.
40
41
2ti
J mmmi

în peşteră exista şi funcţiona o tipografie secretă completă ce asigura comunităţile cu literatura necesară.
42
S-a vorbit despre viitorul bisericii în China comunistă dar în primul rînd despre biserica oficială a celor aşa-zise «trei-automişcări» autoadministraţie, autofinanţare şi automiş-care, trei mari minciuni, cu ajutorul cărora statul dorea să adune toţi creştinii sub aceeaşi «pălărie» şi prin asta şi sub controlul său.
43
Era deja cunoscut de toţi, că prin biserica «celor trei automişcări» statul încerca să ofere străinătăţii o dovadă a tendinţei sale de deschidere, pe de altă parte însă nu manifesta nici un fel de toleranţă pentru comunităţile de «casă» active.
Putem deveni zi de zi Asaf. Nu trebuie să fim un mare David răpunînd cîte un Goliat pentru vina de a-L defăima pe Dumnezeu. Nu, numai Asafii amintesc de făgăduinţele Domnului. Numai creştinătatea care se ajută reciproc este o creştinătate adevărată, şi nu cea care se combate». După ce unchiul Yong a tradus totul se făcu auzit un murmur al mulţimii. Mulţi din auditoriu plîngeau. Era inimaginabil pentru ei că de douăzeci de ani creştini din lumea liberă militau pentru cauza lor.
Se ridică al doilea misionar. Povesti istoria unei fetiţe care împreună cu bunica ei au făcut o lungă călătorie cu trenul. La un moment dat trenul a trecut printr-un tunel şi copilul s-a speriat atît de mult, încît şi mult după ce au părăsit tunelul, ea nu şi-a putut reveni. Sperietura a fost atît de mare încît în ciuda explicaţiei bunicii că de fapt trecuseră prin munte, copilul nu a încetat să se gîndească la aceea întîmplare şi nu a mai vrut să se întoarcă.
După această întîmplare fetiţa frecventa o şcoală de duminică auzind povestea despre «credinţa bobului de muştar», credinţa după care era posibilă strămutarea munţilor. Din acest moment frica copilului dispăru. Mîndră îi explica bunicii că Isus a spus că dacă am avea în noi o credinţă doar cît un bob de muştar am putea strămuta şi munţii. Şi ea o avea. Puteau porni acum liniştiţi spre casă,

44
45
muntele şi tunelul nemaiexistînd. Cu cît mai aproape era ora plecării cu atît mai neliniştită devenea bunica, întrebîndu-se mereu ce va avea să se întîmple în momentul cînd vor trebui să treacă din nou prin tunel. Călătoria începuse şi bunica îşi făcea griji din ce în ce mai mari. Pînă ce copilului i se făcuse somn şi adormi, trezindu-se abia cînd muntele şi tunelul erau deja cu mult

lăsate în urmă».
Misionarul explica în acest fel, că pentru cei ce cred în Cuvîntul Domnului a existat şi va exista mereu o cale de ieşire din impas, îm-bărbătînd întreaga comunitate, insuflîndu-le şi încredere cu modul său cald, inimos de exprimare. Era o simplă povestire care-şi atinsese scopul. Oare nu toţi cei de faţă erau acum pasagerii trenului ce trecea prin tunel prin munte călătorind prin întunericul timpului lor în Necunoscut? Cînd vor vedea oare Lumina?
Se ridică şi al treilea misionar şi cita din Biblie: «Cristos, Alfa şi Omega, Cel dîntîi şi Cel de pe urmă, începutul şi Sfîrşitul». îi apela interogativ, oare cîţi conducători ai acestei lumi nu au încercat să-L depăşească pe Isus. Regele Irod, spre exemplu, a vrut să-L ucidă dorind ca el să fie şi să rămînă cel mai puternic. Cînd au venit spionii lui Irod, Cristos deja plecase. Este şi rămîne Primul. Şi tot Lui îi aparţine şi ultimul cuvînt. Nimeni altcuiva. Nici Mao nu a avut ultimul cuvînt de spus
46
despre comunitatea lui Isus, comunitate care chiar dacă a avut de suferit va avea totuşi parte de ultimul Cuvînt al Domnului. Şi cine va fi alături de El, de cel în viaţă, va supravieţui împreună cu El. Acest al treilea misionar încheia cu citatul din Isaia 26,13: «DOAMNE, DUMNEZEUL NOSTRU, ALŢI STĂPÎNI AFARĂ DE TINE AU STĂPÎNIT PESTE NOI, DAR ACUM NUMAI PE TINE, ŞI NUMAI NUMELE TĂU ÎL CHEMĂM».
Erau cuvinte consolatoare pentru această comunitate, comunitate atît de expusă stăpîni-lor acestei lumi, nimeni neavînd mai multă nevoie de aceste cuvinte decît această comunitate chinezească asuprită. în încheiere, unchiul Yong a mai predicat în limba lor timp de aproape o oră. Misionarii care nu înţelegeau aceste cuvinte puteau totuşi desprinde din privirile auditorilor efectul binefăcător al acestor mesaje.
încă cu mult înainte de terminarea serviciului religios misionarii fuseseră conduşi în afara peşterii şi trecînd prin curte au ajuns înapoi în micul lor dormitor unde zăboviseră şi înainte de prînz. Ceva mai tîrziu au avut parte de o masă bogată la care au participat şi bătrînii comunităţii. S-a vorbit despre viitorul bisericii în China comunistă dar în primul rînd despre biserica oficială a celor aşa-zise «trei-automişcări»
47
autoadministraţie, autofinanţare şi automişcare, trei mari minciuni, cu ajutorul cărora statul dorea să adune toţi creştinii sub aceeaşi «pălărie» şi prin asta şi sub controlul său. Comunităţile creştine de «casă» erau deosebit de rezervate faţă de biserica de stat. Wang Sian le descrise în acest sens o întîmplare: S-a încercat de foarte multe ori racolarea lui în favoarea bisericii de stat. Cînd de fiecare dată a refuzat a fost condamnat la un an de detenţie. Un alt creştin a fost condamnat fiindcă s-au descoperit la el cărţi religioase de provenienţă străină, şi un altul pentru prestarea de activităţi creştine.
Era deja cunoscut de toţi, că prin biserica «celor trei automişcări» statul încerca să ofere străinătăţii o dovadă a tendinţei sale de deschidere, pe de altă parte însă nu manifesta nici un fel de toleranţă pentru comunităţile de «casă» active. Biserica de stat se transformase într-o unealtă trădătoare la îndemîna regimului. Acest lucru nu a putut fi trecut cu vederea de către comunităţi a căror membri doar în această regiune sînt în număr de aproximativ 75000 grupaţi in 300 de astfel de comunităţi.
Misionarii luau aceste informaţii din prima mînă. Experienţa acumulată în alte ţări a fost confirmată în timpul discuţiilor. Faptul că în domeniul libertăţii de credinţă în China comunistă nu a existat nici un fel de deschidere era
48
deja cunoscut de misionari după întîmplările din alte ţări comuniste. Era noua-vechea tactică a

acestor regimuri de a crea de formă cadrul unor libertăţi inexistente cu scopul bine definit de obţinere a unor cîştiguri din partea occidentului credul. Persecuţia devenea mai rafinată. Datorită faptului că reprezentanţi oficiali ai bisericii, invitaţi în mod special de către conducerea statului răspîndiseră deja în occident ştirea despre libertatea bisericii chineze, a fost foarte greu pentru misionari să găsească urechi dispuse să creadă că adevăraţii creştini chinezi erau la fel de încolţiţi ca înainte.
Convorbirile mai durară mult, pînă ce odată cu înserarea Ten Su ridicîndu-se recomandă pornirea la drum. «Mai avem în faţa noastră o vizită importantă care la rîndul ei mai cere timp». După un ultim ceai fierbinte s-au despărţit de bătrîni pornind la drum. în tăcere au părăsit peştera strîngînd amical mîinile ce le-au fost întinse. Au coborît unul în urma celuilalt, camuflaţi în acelaşi mod ca la urcare pe munte. Cu o ultimă privire aruncată în urma lor au putut desluşi chipuri triste din cauza despărţirii, dar totuşi inundate de încredere. Pe aceşti oameni rămaşi să-şi ducă mai departe traiul modest, această vizită i-a îmbărbătat adu-cînd în acelaşi timp vieţii lor monotone şi dure o rază de lumină, de căldură sufletească şi de speranţă.
49
în acel ultim moment al contactului ce deja evada în amintire, ultimul dintre misionari ridica mîna în semn de salut pentru cei de sus făcînd o promisiune sacră, că se va îngriji, în măsură în care va fi ajutat de Dumnezeu, să facă cunoscută în întreaga lume soarta acestei comunităţi.
Cufundaţi adînc în propriile gînduri păşeau înaintînd pe lungul drum. Deodată se auzi un puternic zgomot de motor. Un triciclu mic goni spre ei oprindu-se cu puternice pocnituri de motor chiar în faţa lor. Ten Su le spusese să urce în spate şi să se aşeze pe bancheta sub foaia de cort ce acoperea vehicolul. Era loc chiar pentru patru persoane. Ten Su şi bătrî-nul Liu se postară în picioare pe scară din spate ţinîndu-se de structura metalică a acoperişului de cort. Vehicolul preistoric porni cu un vîjîit strident gonind mai mult de o oră de-a lungul unor dealuri şi văi, prin rîpe şi peste coline. Adesea drumul se arăta într-atît de abrupt încît cei doi din spate trebuiau să coboare şi să împingă. De fiecare dată cînd vre-unul dintre misionari aruncă în afară o privire prin găurile atotprezente ale foii de cort se vedea confruntat cu un peisaj deloc liniştitor. înălţimi ameţitoare şi văi prăpăstioase luaseră locul monotoniei naturii. Şi prin această natură sălbatică i-a purtat triciclul pînă ce ajungînd la marginea unui sat montan intrară cu spatele
50
vehicolului printr-o poartă a unei locuinţe modeste de periferie.
Domnea întunericul. Ten Su şi bătrînul Liu îi conduseră prin curtea interioară în locuinţa unei femei în vîrstă, care imediat după sosirea lor le aduse un ceai cald. Nu se făcu auzită nici o vorbă. Ochii unchiului Yong luceau. Ştia ce avea să urmeze. Ten Su îndepărta o draperie veche, se puse în genunchi şi se tîrî printr-o deschizătură din perete în întunericul din spatele acestuia. Urmară în ordine misionarii şi bătrînul Lui. După un parcurs de zece metri se puteau ridica din nou în picioare. Stăteau într-o peşteră.
După cele petrecute deja peşterile nu mai puteau reprezenta o surpriză. în aceste peşteri viaţa se derula în deplinătatea ei. în peşteri se puteau ţine în cele mai bune condiţii slujbele religioase fiind iarna relativ călduroase şi pe timp de vară răcoroase. în ele se putea dormi şi mînca. în ele se puteau ascunde. în ele erau protejaţi. Pentru amenajarea unei peşteri nu aveau nevoie de materiale de construcţii deosebite, adesea doar de tîrnăcop şi lopată. Acum stăteau din nou într-o peşteră. După un timp ochii se obişnuiră cu lumina electrică după lungul culoar întunecat.
întîi auziră şi abia pe urmă văzură o maşină cu un clăpăit monoton. O imensă roată aflată pe una din părţile laterale ale maşinii era
51
antrenată de o curea din piele şi transmitea mişcările unui valţ ce rula mereu peste un recipient cu

vopsea şi pe urmă peste o sumedenie de litere. Şi din nou peste recipient astfel ca o nouă foaie de hîrtie să poată fi presată peste litere. Ca o perpetuă mişcare a unei guri enorme putea fi considerat acest proces de tipărire. De fiecare dată cînd această gură era deschisă Kati Li aşeza o bucată de hîrtie în interiorul ei.

De fiecare dată cînd această gură era deschisă Kati Li aşeza o bucată de hîrtie în interiorul ei.

52

Această tînără de 19 ani a renunţat la studiu ca să poată fi de folos în peştera tipografică a lui Ten Su. Cine se dovedea dornic de a lucra în această peşteră trebuia să facă acest lucru pentru o perioadă de mai multe luni neavînd voie să o părăsească.

Mai mult decît să clipească voios în direcţia vizitatorilor nu şi-a putut permite pe moment Kati Li. Introducerea regulată a colilor de hîrtie pretindea o atenţie sporită. Era periculoasă orice neatenţie trebuind scoasă mîna rapid din presă. Kati Li era mîndră că putea arăta vizitatorilor modul în care manevra maşina tipografică. Ea nu numai că o deservea dar o şi repara. O cunoştea la fel cum se cunoştea ea însăşi. Fiecare şurub şi fiecare pîrghie îi erau familiare, şi de fiecare dată cînd maşina refuza să mai funcţioneze nu dura mult pînă ce Kati Li îi alimenta din nou gura hrăpărea-ţă. Unchiul Yong îi privi pe misionari, iar în ochii lui era o sclipire triumfătoare. Acest lucru nici măcar nu ar fi îndrăznit să viseze miraţii din occident, îşi spuse Yong. în peşteră exista şi funcţiona o tipografie secretă completă ce asigura comunităţile cu literatura necesară. Banii ce-i adunase în urma multelor vizite obositoare erau în acest fel cît se poate de bine investiţi. în trecut adusese în China cărţi şi biblii ascunse printre bagaje riscînd de fiecare dată reţinerea lor şi a sa urmată de expulzare.

53

Pe urmă i-a rugat pe misionari să-i sprijine financiar activitatea cu bani ce aveau să ia cu el în China în sprijinul autogospodăririi acestor comunităţi. Ce vedeau era rezultatul muncii înverşunate. De fiecare dată cînd Kati Li aşeza o nouă coală scotînd-o imprimată creştea numărul filelor de cărţi, a caietelor de cîntece, a bibliilor şi a scrisorilor acestor comunităţi.

Misionarii rămăseseră uimiţi. Ce vedeau era o nouă dovadă că munca lor asiduă de ani de zile nu a fost numai strict necesară ci şi încununată de succes! Dumnezeu îşi dăduse binecuvîntarea şi toţi donatorii mici şi mari de acasă ce aşezaseră la un loc acei bani se puteau bucura de acesta reuşită.

O bucurie mai mare n-ar fi putut face Ten Su vizitatorilor. Şi faptul că le prezenta tocmai această parte practică a muncii de comunitate chinezeşti a fost în ochii lor o distincţie deosebită. Niciodată nu şi-ar fi luat enorma răspundere permiţînd că cineva să arunce o privire asupra acestei activităţi strict interzise dacă n-ar fi fost convins că aceste persoane erau demne de încredere meritînd acest lucru. După o rugăciune de mulţumire în tipografie, s-au tîrît din nou, de această dată însă printr-un alt culoar într-o peşteră şi mai mare unde în viitor avea să funcţioneze o tipografie amenajată, şi de acolo din nou înapoi în locuinţa bătrînei. în afara împrejmuirii urcaseră din nou

54

în triciclul, maşina întorcîndu-se pe drumul pe care veniseră. Undeva în întuneric îi aşteptase un taxi. Era acolo. Se îmbarcară. Drumul pînă în oraş era lung.

Kati Li

55

Capitolul 4.

LUNI

Noaptea era deja tîrzie cînd ajunseră la hotelul din oraş. în dimineaţa acestei zile se treziră tîrziu avînd oricum de aşteptat sosirea unchiului Yong care rămăsese în urmă în seara precedentă pentru a mai predica comunităţii. Pentru aceştia era o raritate să vină cineva care nu era numai preot ci şi cunoştea situaţia din lume. Membrii comunităţii nu aveau acces nici la literatură de specialitate respectivă şi nici o altă posibilitate de a se informa. Ce se întîmplă în lume le era cu desăvîrşire străin şi chiar dacă guvernul mai tolera să răzbată cîte o informaţie, aceasta era cu siguranţă o ştire «colorată». Din această cauză unchiul Yong era un musafir nu numai dorit dar şi adorat, astfel că a stat în peşteră pînă tîrziu în noapte între oamenii arzînd de nerăbdare.

Şi după ce se treziseră, misionarii au mai rămas vreme îndelungată în pat. Acolo era cel mai cald, neexistînd nici un fel de încălzire şi nici apă caldă. Dealtfel nu era sigur că aveau

să-şi continue călătoria în cursul acestei zile. Avionul circula doar odată pe săptămînă iar legăturile feroviare erau extrem de nesigure. Tochetul pentru vagonul de dormit trebuia procurat: fără un asemenea tichet călătoria nu era recomandabilă. Trenurile erau într-atît de aglomerate încît o staţionare pe culoar era sigură şi îndelungată. Şi în acest caz trebuia făcută abstracţie de murdăria din tren şi gunoaiele atotprezente. Doar un tichet plătit dădea garanţia unui loc de şedere sau de culcare. Călătoria cu trenul pînă la Peking avea o durată de 14 ore. însă cine nu reuşise să-şi rezerve din timp un loc nu mai putea să facă acest lucru din cauza sărbătorilor de anul nou, mai ales aici în această gară de provincie.

Cine a călătorit în străinătate şi a avut nefericita ocazie să constate că toate se întorceau împotriva sa, că nimic nu mai merge, că nu există nici o cale de ieşire, că toate legăturile sînt întrerupte şi aşteptarea a devenit obligatorie în ciuda tuturor planurilor şi obligaţiilor, acela ştie că în asemenea situaţii există doar două posibilităţi: sau ajungi în panică sau abandonezi.

Ten Su şi bătrînul Liu erau obişnuiţi să se încredinţeze sorţii dar azi acest lucru devenea de neacceptat chiar şi pentru ei. în timp ce misionarii şi unchiul Yong sperau şi se rugau în hotel mai mult sau mai puţin răbdători,

aşteptînd continuarea călătoriei, cei doi se aflau pe drum încercînd să obţină locuri pentru acceleratul spre Peking. Alergau, sau mai bine zis pedalau de la Pont la Pilat şi de fiecare dată cînd cei doi ţărani se aflau în faţa unui om în uniformă nutrind speranţa obţinerii de locuri în tren, erau dezamăgiţi. Cu fiecare persoană în uniformă căreia trebuia explicat de ce le trebuiau acestea, creştea şi pericolul să atragă atenţia asupra lor, asupra vizitei lor din străinătate riscînd să li se pună întrebări fără răspunsuri. Nu doreau şi nici nu puteau răspunde unor asemenea întrebări. Multe remarci referitoare la «oamenii mai buni» din străinătate au fost nevoiţi să le accepte neajungînd totuşi la nici un ţel. După amiază s-au reîntors la misionarii ce încă-i aşteptau în hotel, fiind într-o oarecare măsură descurajaţi. Unchiului Yong îi reveni misiunea să-i îmbărbăteze. Să fie încrezători în ceea ce priveşte călătoria la Peking deoarece de multe ori în timpul acestei călătorii au avut parte de ajutorul Domnului.

Mulţimea aflată în clădirea gării din oraş se arăta violentă. Era imposibil de stat pe loc şi de aşteptat fiind mereu împinşi şi traşi de masa umană agitată. Disparate eforturi au fost necesare

pentru a ţine la un loc lucrurile din posesie şi de a nu le pierde din ochi. Ten Su, bătrînul Liu şi unchiul Yong încercau încă o dată să obţină de la şeful gării o rezervare

de loc. Degeaba. în cele ce-au urmat au fost siliţi să iasă împreună cu mulţimea pe peron. Totul era supraaglomerat. Nu-şi puteau de loc închipui modul în care aveau să reuşească să pătrundă prin mulţime şi să ajungă la tren. Locomotiva apăru cu un şuierat puternic. Au văzut vagoanele cu gratii la ferestre. Trenul rula lîngă ei. Aproape că-şi pierduseră speranţa văzînd aglomeraţia din vagoane. Nu era mai bine decît era pe peron.

O îmbulzeală de nedescris. Fiecare căuta să ajungă pe cît posibil de rapid la tren. Prin orice mijloace. Dinspre interiorul vagoanelor împingeau cei ce doreau să coboare de pe peron cei ce doreau să intre. Trenul nu avea să aştepte rezultatul acestei confruntări. A se urmări accesul la un vagon de dormit sau la o clasă superioară era lipsit de sens. Toate vagoanele ofereau acelaşi aspect fiind la fel de supraaglomerate. Cel puţin aşa părea.

Unchiul Yong se împinse prin mulţime. Ajunse primul la tren. Misionarii se aruncaseră la intrarea unui alt vagon. Timp de cîteva minute cumplite au fost striviţi pînă ce, pe un culoar, între bănci de lemn, cu valizele între picioare, cu gentile pe umeri s-au văzut imobilizaţi, înaintarea în nici o direcţie nu mai era posibilă.

Cu un zgomot asurzitor se puse în mişcare trenul. Afară-i vedeau pe Ten Su şi bătrînul

Liu. Alergau lîngă tren gesticulînd din ambele mîini. Ten Su şi le împreună deasupra capului. «Dumnezeu cu voi» însemna acest salut. Atunci cei doi dispărură în întuneric.

Pentru misionari despărţirea a fost bruscă şi dureroasă. Nu prin vorbe multe ci prin similitudinea conceptuală şi clipele trăite împreună au ajuns să fie foarte ataşaţi de Ten Su şi de bătrînul Liu. Apreciau mult ce au făcut aceşti oameni pentru comunitate admirînd ardoarea şi hărnicia lor.

Ten Su izbutise că în loc de doi copii cîţi admitea statul, să aibe trei. Doar asta era deja în China o mică minune. Iar ceea ce a făcut pentru menţinerea şi în folosul «bisericilor de casă» în regiune este o mare minune. Şi asta, o ştia şi el, nu era numai datorită firii sale de ţăran şiret, ci şi datorită faptului că Dumnezeu se preocupă de turma sa de credincioşi chinezi.

în timp ce misionarii, fiecare închis în sine, despărţiţi de îmbulzeala din tren, animaţi doar de zgîlţîitul acestuia, stăteau pe valize, agăţaţi de firele proaspetelor amintiri, căutînd să treacă peste durerea despărţirii, apăru brusc unchiul Yong vîslind practic prin mulţime, solicitînd misionarilor să-1 urmeze. Reuşise printr-o artă de convingere specifică, printr-o plată suplimentară, să obţină un compartiment în vagonul de dormit de la capătul trenului. Drumul a fost

lung. îngreunaţi de bagaje s-au împins prin vagoane ajungînd istoviţi, dar bucuroşi de marea cucerire de confort, în ultimul vagon.

Rugăciunea de mulţumire, deosebit de inimoasă, se înălţa şi în această seară. Fiecare dintre ei simţi mîna caldă a Domnului veghind asupra lor în timp ce acceleratul goni prin noapte spre Peking, spre următoarea lor întîl-nire.

*** * ***

Corespondenţă:
Stephanus Editură Creştină
Strada Bibescu Vodă N° 1
Bloc P4S.4 Bucureşti